

Zrinka Ćoralić

Mersina Mujagić

Pedagoški fakultet

Univerzitet u Bihaću

*pregledni naučni rad
review scientific paper*

O jeziku mladih grada Bihaća

Sažetak

Ovaj rad opisuje jezičnu kreativnost mladih u gradu Bihaću, a koja se ogleda u upotrebi žargonizama u svakodnevnoj komunikaciji i oslikava stavove i osobenosti spomenute skupine. Nestandardna leksika bosanskog jezika sakupljena je tehnikom anketiranja studentske populacije u svrhu ispitivanja. Utvrđeno je da mladi koriste emocionalno–ekspresivnu leksiku za prenošenja utisaka, stavova, dojmova i iskustava, a da ova leksika ograničene upotrebe nastaje radi oponiranja standardu.

Ključne riječi: *jezik mladih, emocionalno–ekspresivna leksika, kreativnost*

Uvod

Jezik je živi proces gdje neke riječi izumiru, a druge nastaju i taj se proces uvijek iznova ponavlja (cf. Hagege, 2005). Naročito je fluidna i teško određiva granica između opće leksike i nestandardne leksike, koja je karakteristična za jezik mladih. Jezik mladih predmet je mnogih studija (Henne, 1986; Neuland, 2018; Bahlo et al., 2019; Šehović, 2009; Horvat Skelin, 2017; Imamović & Mujagić, 2015; Sokolija, 2018; Bulić, 2023), ali se njegov opis mora počinjati uvijek iznova. To nije jezični sistem koji je isti za sve mlade osobe iste generacije, pojavljuje se na različitim geografskim mjestima, u različitim socijalnim kontekstima i u različitim oblicima. Ipak, težnja mladih jeste biti drukčiji od

odraslih, identificirati se sa svojom društvenom grupom koristeći prije svega drukčiji vokabular – anglicizme, germanizme, metafore, uveličavanja, sažimanja riječi, ironiju, humor, skraćenice.

Za potrebe ovo rada, jezik mladih poimamo kao jezik kojim govori grupa mladih osoba približno istog uzrasta, istih interesa i sklonosti, koji se međusobno identificiraju koristeći individualni vokabular karakteričan samo za tu grupu, a kojeg u svakodnevnom jeziku ne susrećemo. Svaka generacija tinejdžera i adolescenata ima vlastiti način komuniciranja, čiji je cilj razlikovati se od odraslih, a identificirati se sa sličnima, onima koje volimo ili kojima želimo pripadati. Mnogo je društveno-demografskih i sociolingvističkih faktora koji oblikuju jezik mladih, utiču na odabir određene leksike, i sl. Globalizacija, koja je u svim porama života ostavila duboke tragove, naročito je izražena u jeziku mladih kroz upotrebu riječi stranoga porijekla, prvenstveno anglicizama i germanizama. Praćenje trendova također utiče na popularnost i frekventnost upotrebe određenih leksema, ili pak na pojačanu upotrebu nekih tvorbenih procesa (kao što je recimo slučaj sa akronimizacijom zbog rasprostranjenosti upotrebe digitalnih medija, društvenih mreža, razmjene poruka, itd.). Cilj ovoga rada je opisati upotrebu nestandardne, emocionalno obojene leksike u govoru mladih bihačkog kraja i ukazati na kreativnost istih.

O jeziku mladih

Jezik mladih je složen jezični registar koji upotrebljavaju mlade osobe (Schlobinski, 1993:12). Pojam jezik mladih je relativno mlad pojam, koji se procvatom sociolingvistike počeo intenzivno istraživati. Jezik mladih (Henne, 1986) kao novi moderni sociolekt donosi stalno nove riječi koje nisu homogena cjelina poput npr. jezika pravnika, nego je rezultat različitih uticaja. David (1987: 5) definira jezik mladih kao posebnu jezičnu formu pojedinih grupa mladih osoba, dok je za Augensteina (1998: 18) jezik mladih govor tipičan za mlade osobe. Prema Androutsopoulosu (1998: 4), ne radi se o jeziku u užem smislu koji ima vlastiti vokabular i gramatička pravila nego o sumi nestandardnih jezičnih tvorevina kojima se služe mlade osobe. U ovom radu pod pojmom jezik mladih podrazumijevamo jezičnu formu različitih grupa mladih ljudi, koja se razlikuje od standardnog jezika, a razlika se prvenstveno ogleda u vokabularu, primjerice razlike pri pozdravljanju, oslovljavanju, stereotipnim floskulama, hiperboličnom i metaforičnom načinu govora (Henne, 1986: 209). Često se koristi i kao protest protiv postojećih konvencija i sredstvo kojim se izražava originalnost i kreativnost. Jezik mladih je uvijek prostorno i vremenski ograničen, označava se kao bijeg od ustaljenog, normiranog jezika, bijeg od odraslih a često je i odraz težnje za jednostavnim i lakim sporazumijevanjem za razliku od normiranog jezika, jezika škole, administracije. Dakle, radi se o mnoštvu

kolokvijalnih izraza specifičnih za određen uzrast (Androutsopoulos, 1988), te bismo ga mogli posmatrati kao govornu varijantu koja se odlikuje riječima koje ne pripadaju standardnom jeziku i govoru.

Kao i svaki žargon tako se i jezik mladih odlikuje specifičnim obilježjima koji ga čine jedinstvenim. Nastaje na više načina, obuhvata više različitih stilova, koje mladi svjesno i ovisno o kontekstu upotrebljavaju, kao recimo uveličavanje, humor, ironija, igre, metafore, provokacije, ekspresivnost i emocionalnost. Jedan od najučestalijih načina je sufiksalna i prefiksalna tvorba, zatim metateza gdje premještanjem slogova jedne riječi nastaje nova riječ, npr. *cobra* u značenju *braco* ili *tebra* u značenju *brate*. Oblik riječi nastao metatezom može poslužiti kao osnova za tvorbu izvedenica što je slučaj sa leksemom *vozdrica* koja je izvedena iz leksema *vozdra*, odnosno *zdravo*. Nadalje, igra riječima rezultira nastankom žargonizama, npr. *očajavati* u značenju *piti čaj*. Žargoni mogu nastati i promjenom značenja riječi metaforizacijom, npr. *pacijent* u značenju *luda osoba*. Eponimizacija ili apelativizacija je također jedan od načina nastanka žargona, uvođenje imena poznatih ličnosti iz literature i filma a obično označava fizičke osobine, npr. *frankenštajn* u značenju *ružna osoba* ili pak *ajnštajn* u značenju *pametna osoba*, *oliva* u značenju *mršava osoba*, *rambo* u značenju *borbena i jaka osoba*. Zatim, preuzimanje riječi iz stranih jezika npr. *luk* u značenju *izgled* (eng. look), *parti* u značenju *zabava* (eng. party), *sejvati* u značenju *sačuvati* (eng. save), *čatati* u značenju *dopisivati se* (eng. chat), *luzer* (eng. loser) što znači *gubitnik*, itd. Jedno od obilježja jezika mladih je i nominalizacija, tvorbeni proces u kojem od neke druge vrste riječi nastaje imenica. Naprimjer, od glagola *smarati se* tvori se imenica *smor* ili od glagola *prati nekog* u smislu 'nekome dosađivati' izvodi se imenica *perač*. U jeziku mladih bilježe se i primjeri kontaminacije značenja. Naprimjer, sažimanjem dvaju riječi (škoda i kadilak) u jednu nastaje slivenica *škodilak*. Jezik mladih obiluje stilskih sredstvima kao što su sinegdohe (npr. *okol* djevojka), metafore (*rodal* dugonoga osoba), eufemizmi (*ugodno popunjen/debeo*), personifikacije (nekoga će *progutati mrak*). U nastavku opisujemo primjere ovakve nestandardne, emocionalno ekspresivne leksike identifikovane u korpusu.

Korpus istraživanja

Korpus se sastoji od 495 izraza koji su prikupljeni iz razgovora sa studentima.¹ U istraživanju su učestvovala 103 studenta Pedagoškog fakulteta u Bihaću u dobi od 19 do 22 godine, a koji potiču kako iz urbanih tako i rurarnih sredina, a od toga 90 % studenata su djevojke a 10% su muškarci. Studenti su trebali u periodu od tri mjeseca

---

1 cf. Mujagić (2019) za primjenu metode fokusne skupine, pomoću koje smo sakupili jezične izraze i dobili uvid u jezičke posebnosti ispitane skupine.

u krugu svoje interesne grupe prikupiti izraze koje u svojoj komunikaciji koriste mlade osobe. Obrada korpusa ukazala je na kreativnost mladih na više jezičnih razina, npr. grafemsko-ortografskoj razini (gdje bilježimo upotrebe poput *đes/đe si, jesill/jesi li, očeš/hoćeš li, jašta ću, došo/došao, išo/išao*), morfološko-gramatičkoj (upotreba nominativa umjesto vokativa u izjavama poput *Gdje si, mačka!*) i leksičkoj razini (koja podrazumijeva tvorbu složenica i neologizama, proširenje ili redukciju značenja, kombinaciju postojećih riječi, i sl.). Jedan od identifikovanih tvorbenih procesa jeste nominalizacija, kojom se od riječi neke druge vrste tvore imenice (npr. *baciti tuš* od glagola *tuširati se*), a koji može potaknuti vitalnost jednog govora. Kada je riječ o redukciji, bilježimo primjere apokope, afereze i sinkope. Apokopa je izostavljanje jednog ili više glasova ili slogova na kraju riječi (npr. *friz/ frizura*). Afereza je izostavljanje početnog glasa ili sloga (npr. *vako/ovako, zikal/ muzika*). Sinkopa je izostavljanje glasa ili sloga unutar riječi, bilo da je riječ o izostavljanju vokala između konsonanata (*kol'kol/ koliko*) ili izostavljanju slogova unutar riječi (*májal/ majica, depral/ depresija*). Utvrđeno je da je dodavanje žargonskih sufiksa, tj. imenička sufiksacija najproduktivniji formalni mehanizam građenja žargonizama: –ka (*curka, furka, sisterka, švesterka*), –aš (*cvikeraš, foteljaš*), –ac (*krkljanac*), –ak (*crnjak, kožnjak, bezveznjak*), –čina (*degenčina, prdačina*), –er (*seljober, bajker, blefer, cuger, denser, fajter, šmeker*), –ić (*penzić, narkič*), –ing (*konsalting, mejling, brejnstorming, telešoping*), –itis (*bezparitis*), –ijada (*brucošijada*), –ator (*lovator, muljator*), – aroš (*tremaroš*), –uša (*navlakuša, frikuša, razgovoruša, dočekuša*). Analiza je pokazala da mladi nerijetko u svojoj komunikaciji koriste inherentno ekspresivnu leksiku: frazeme (naročito poredbene frazeme kao i varijante istih); posuđenice (naročito anglicizme i germanizme); ostale markirane, emocionalno obojene forme (npr. pejorative, hipokoristike, eufemizme, vularizme, argotizme, neologizme). U podnaslovima koji slijede, opisuju se navedene lekseme identifikovane u korpusu.

Frazemi

Ćoralić (2009: 15) frazemom smatra spoj riječi koji karakterizira čvrstoća, stabilnost, idiomatičnost i reproduciranje. To su slikovite čvrste strukture koje se sastoje od najmanje dvije punoznačne riječi i koje se uklapaju u kontekst, a moguće su i alternativne varijante frazeološkog izraza koje su ograničene i registrirane. Frazeme susrećemo osim u govoru mladih osoba i u svakodnevnom govoru, novinama, reklamama, medijima. Fleischer (1997) dijeli frazeologiju na centar i periferiju. Pod pojmom centra podrazumijeva spojeve koji su stabilni, čvrsti i idiomatični, a pod pojmom periferija one spojeve kojima nedostaje jedno od navedenih obilježja. Burger (1998: 14) frazeologiju dijeli na frazeologiju u užem i frazeologiju u širem smislu. Pod frazeologijom u širem

smislu podrazumijeva one spojeve riječi koji se oslikuju idiomatičnošću, stabilnošću i čvrstoćom, dok frazeologija u širem smislu obuhvata one spojeve kojima nedostaje jedno od navedenih obilježja. U našem korpusu su evidentirani frazemi u širem smislu po Burgeru ili oni koji spadaju u periferiju po Fleischeru. Frazemi iz korpusa provjereni su u frazeološkim rječnicima (Ćoralić/Midžić 2012, Matešić 1988, Jahić 2010), registrima frazema u Filaković (2008), Tanović (2000) i Lukić (2006), te na *Hrvatskom jezičnom portalu*.² U korpusu su evidentirani frazemi koji za komponentu imaju vlastito ime: *lupati k'o Maksim po diviziji, luda Marija, brz k'o Šumaher*. Frazemi s komponentom životinje: *blehnuti k'o tele, slobodan k'o ptica, ljut k'o ris, ružan k'o pašče, ići k'o avion, navaliti k'o hajvan, izledati k'o krepala mačka, spor k'o puž, jak k'o konj, kreštati k'o svraka, crven k'o rak, izledati k'o da te je krava žvakala*. Frazemi koji za komponentu imaju biljke: *crven k'o paprika, rumen k'o jabuka*. Frazemi koji u sebi sadrže toponim: *propasti k'o Grčka, star k'o Grčka*. Frazemi sa etnicima kao komponentom: *pušiti k'o Turčin, piti k'o Rus, praviti se Englez, crn k'o Cigan*. Frazemi sa komponentom koji se odnose na dijelove čovjekovog tijela: *imati zube k'o domine, imati oči k'o fildžane, imati prsti k'o čevape, imati noge k'o balvane, imati nos k'o u vještice, imati uši k'o u slona, kosa k'o špagete, nemati obraza, imati noge ikserice*. Frazemi koji su vezani za kuću i kućanstvo: *debela k'o trokrilni ormar, veliko k'o kuća, bijel k'o kreč, bijel k'o zid, srušiti se k'o kula od karata*. Frazemi koji u sebi sadrže komponentu hrane i pića: *bistar k'o boza, rasuti se k'o riža, bijel k'o sir, dobar k'o kruh, sladak k'o bombona*. Frazemi koji za komponentu imaju stvari, alat i odjeću: *napet k'o puška, raditi k'o singerica, raditi k'o lud, smotan k'o sajla, propao k'o kauč, propao k'o žeton, izgorio k'o svića, držati se nečeg k'o pijan plot, mljeti k'o prazan mlin, mokat k'o čep, pijan k'o čep, pijan k'o plot, pijan k'o letva, pijan k'o žito, pijan k'o sikira*. Frazemi s komponentom anorganskog svijeta: *plakati k'o kišna godina, imati para k'o blata, izgledati k'o da ga je poplava izbacila, načekati se k'o luda*.

U korpusu su osim poredbenih frazema evidentirane i čvrste predikativne konstrukcije, gdje razlikujemo frazeme sa komponentom koja se odnosi na čovjekovo tijelo (*stisnuti zube, držati jezik za zubima, pokazati nekom zube, nekom okrenuti leđa, ni prstom maknuti, poledati nekom kroz prste, zasukati rukave, nekom se navukao mrak na oči, širom otvoriti oči, gledati koga ispod oka, pokazati nekom pravo lice, stati nekom na žulj, popeti se kome na grbaču, mrziti koga iz dna duše, pjevati iz sve glasa, pustiti mozak na pašu, gledati koga kako umire, biti mrtav umoran, skinuti nekom kapu, kapa dolje, gledati kuda sunce hoda, navući koga na tanak led, crknuti od smijeha, umrijeti od dosade, luda kuća*) i frazeme koji opisuju

2 Hrvatski jezični portal (HJP) je online rječnička baza i rezultat je zajedničkog projekta Novog Libera i Srca. Organiziran je oko rječničke baze Novog Libera. Većini riječi u bazi pridodani su izvedeni oblici, tj. gramatička razrada.

čovjekov odnos prema drugim ljudima i svijetu oko sebe (*prva liga, nemati feninga, vrh vrhova, budimo realni, otkud ti na plaži, kaniti se čorava posla, odbij od kola, lupati na času, nije ti ćaća staklar, ne biti u toku, fakat miriše bijelo, nema dalje, prošo voz, lud totalke, biti lud skoroz na skroz, put pod noge, biti mamin sin, izvući deblji kraj, zajeban igrač, fiks ideja*).

Posuđenice

Posuđenice ili tuđice su riječi preuzete iz drugog jezika i prilagođene jeziku koji ih preuzima. Upotreba posuđenica dio je opće kulture mladih i u širokoj je primjeni kada upotreba sinonimnih izraza iz maternjeg jezika nije (stilski) uvjetovana.³ S obzirom na globalni položaj engleskog jezika, te pojačan interes za njemački jezik na našem području (u smislu fluktuacije stanovništva), primjetan je značajan broj anglicizama i germanizama u korpusu. Zabilježeni su sljedeći germanizmi: *furati*/imati svoj stil, slijediti ga; *fulati*, *profulati*/promašiti; *hoštapler*/ kriminalac; *bauštelac*/ muškarac iz dijaspore; *zglajzati*⁴/ propasti, nastradati; *šljakati* (njem. Schlacke)/ raditi, obavljati posao, funkcionirati; švesterka/ sestra;

Kada je riječ o anglicizmima, zabilježeni su: *biti in*/ biti moderan, *biti aut*/ biti modno zaostao, *startati*/ početi, *frend(ica)*/ prijatelj(ica), *konektovati sel* povezati se nekim, *guglati* i *surfati*/ tragati po internetu, relaks/ opuštanje, *sejvati*/ čuvati, sačuvati, *hejt*/ mržnja, nesviđanje, šuze/ cipele, *bro*/ brat, *sis*, *sisterka*/ sestra, treš/ nešto nekvalitetno, *panker*, *roker*, *darker*, *gotičar*, *frikuša*, šema, *respekt*, *simpa*, *hepiend*, *fajt*/ tuča. Razmatran je stepen asimilacije navedenih izraza u jezik-primalac, odnosno uolikoj mjeri su se posuđene riječi adaptirale u jezički sistem jezika-primatelja. U ortografskoj prilagodbi, naprimjer, ortografija anglizma formira se prema izgovoru modela (engleskog izvora), pa tako *out* i *friend* postaju *aut* i *frend*. Drugi primjer ortografske prilagodbe jeste da se grafemi engleskoga jezika zamijene grafemima jezika-primatelja, npr. *relaks* umjesto *relax*.

Na morfološkoj razini, imenice mogu da prelaze u morfološki sistem jezika-primatelja, te da im se dodaju vezani morfemi (sufiksi) jezika-primaoca, npr. *to google* i *to save* postaju *guglati* i *sejvati*. Sastavni dio jezika mladih je i upotreba inicijalizama (npr. **šbbkbb**/ **šta** bi bilo kad bi bilo), naročito onih iz engleskog jezika npr. *brb* (be right back/ odmah se vraćam), *btw* (by the way/ usput rečeno), *u2* (you too/ ti također, i ti), *DIY* (do it yourself/ uradi sam), *tbb* (to be honest/ iskreno).

3 Postoji oprečan stav kada je u pitanju jezično posuđivanje (tzv. puristički i funkcionalni pristup), te se npr. u formalnim kontekstima podstiče upotreba izraza iz maternjeg jezika.

4 prema njem. aus: iz + Gleis: kolosijek, kolotečina (Hrvatski jezični portal)

Ostala ekspresivna leksika

Pejorativi, riječi pogrdnog značenja, najčešće uključuju negativne evaluacije osoba, njihovih opredjeljenja, porijekla, i sl. Neki od primjera pejorativa identifikovanih u korpusu su *sirovinal*/ osoba neprimjerenog ponašanja; *biser*, *livada*, *tical*/ osoba koja nije baš pametna; *stuhala*/ djevojka koja nije baš pametna; *homić*, *peško*/ homoseksualac; *brđanka*, *seljanka*/ djevojka sa sela; *brđan*, *seljober*/ muškarac sa sela. Dakle, temeljno je značenje pejorativa negativno (npr. *retard*, *degen*/ osoba koja nije u stanju učiniti nešto kako treba), ali to mogu biti i riječi čije je značenje suprotno (npr. *genije*, *svetac*).

Eponimi, opće imenice izvedene iz vlastitih imena, npr. *sena internet* (prema liku znatizeljne, radoznale Sene Internet iz bosanskohercegovačke serije Viza za budućnost), *čak noris* (biti nepobjediv i neuništiv; prema Chucku Norrisu, američkom glumcu i majstoru borilačkih sportova), *biti (visok) metar i žilet* (prema američkom biznismenu K. C. Gilletteu). Izraz *biti visok metar i žilet* primjer je ironije jer govornik iskaže jedno (visok) a misli skroz suprotno (da je neko ustvari nizak).

Ironija predstavlja podrugljiv način izražavanja, npr. *papučar*/ muž koji je potčinjen ženi, koji je pod ženinom papučom. Ironičan izraz nerijetko počiva na oprečnosti između pozitivnog oblika izražavanja i negativnog stava koji se želi sugerirati (npr. *baš si pametan*/ glup si).

Elativi su apsolutni superlativi kojima se izražava najviši stupanj komparacije pridjeva ili oblici kojima se iskazuje pojačan stepen neke osobine bez komparacije s drugim pojmovima, npr. *predivno*, *prekul*, *presmiješno*.

Argotizmi (franc. argot, argoter/ svađati se⁵) **ćine** poseban tip jezika određene (najčešće marginalizirane) društvene grupe (npr. **žargon** tj. sleng nakomana, lopova, itd.). To su izrazi poput *roba*, *šit*/ droga, *kokal*/ kokain, *vutra*, *gandža*, *guja*, *džidžal*/ trava, *paketić*/ paket nekog opojnog sredstva, *pljuga*, *pušal*/ cigarete, *narkić*, *džanki*, *napuša*, *hašišar*, *drogeraš*/ osoba koja konzumira opojna sredstva, *trip*/ doživljaj pod dejstvom nečeg, *snifati*/ udisati neku vrstu droge, *bobel*/ tablete. Leksika u jeziku nije stabilna, a nerijetko leksem koji je prepoznat kao markiran (npr. kao pejorativ ili argotizam) služi i kao primjer za opisivanje druge jezične pojave. Tako naprimjer kod gore nabrojanih argotizama primjećujemo i druge procese, poput redukcije (*koka* za kokain), posuđivanja (*šit* od engl. *shit*, *džanki* od engl. *junkie*) i deminutivizacije (*paketić*, *narkić*).

Neologizmi ili novotvorenice su nove riječi ili izrazi u jeziku, ili novo značenje za postojeću riječ ili izraz. U korpusu su identifikovani izrazi poput *ići cipotransoml/ ići pješice, cibnuti, cibatil/ baciti, izbaciti, džalati/ bježati, klopal/ hrana, kofrčiti/ ljutiti se, napenaliti sel/ namjestiti se, čoklaniti/ pričati, pričom dosađivati, hijeroglifel/ nešto nepoznato, nerazumljivo, stihoklepac/ pjesnik*. Jezične novotvorenice su stilski markirane i mogu da zrcale specifične implikacije u određenom kontekstu. *Stihoklepac* se naprimjer može svrstati i u pejorative, s obzirom da se može odnositi i na lošeg pjesnika – ‘onog koji klepa stihove’⁶. Ovo samo ukazuje na činjenicu da su leksičko-semantički odnosi kompleksni kada je u pitanju žargon, te da je za potpuno razumijevanje jezika mladih svakako bitan i kontekst.

Hiperboličnost je svojevrsna retorička univerzalija zastupljena u svim tipovima diskursa pa su hiperbole također i sastavni dio jezika mladih. To je figura preuveličavanja (npr. *mrtav umoran, neopisiv osjećaj, umrijeti od smijeha*) radi naglašavanja emocionalnog stava prema predmetima, pojavama, i sl. S tim u vezi, izjava *Crkla sam!* tumači se kao ‘Na krajnjoj sam granici umora’. Hiperbola se često primjenjuje kod disfemizama. Suprotno eufemizmima, disfemizmi su grubo, omalovažavajući ili neugodni izrazi kod kojih se često primjenjuje i hiperbola. U disfemizmima se najčešće osobe porede sa životinjama (*koza, guska, tuka, svinja, majmun*) ili karakteriziraju pomoću riječi za pojedine dijelove tijela ljudi i životinja (*labrnja*⁷, *gubica*⁸), te se osobe opisuju pomoću riječi za osobe s mentalnim ili fizičkim oštećenjem (*retard, čoro, cvikeraš*) ili pomoću stereotipnih predodžbi o stanovnicima određenoga područja ili pripadnicima nacionalne skupine (*cigan, čifut*⁹, *šiptar*).¹⁰

Žargonu je svojstvena pojava leksike visoke frekventnosti, a naziva se nadleksikalizacijom. Najčešće podrazumijeva nazive za djevojke, dijelove tijela, svakodnevne aktivnosti i sl. Potvrđuju je sljedeći primjeri: *djevojka/ treba, riba, koferuša, sponzoruša, troftraluša, likuša, mahaluša, lujka, rugafeta, radodajka, singerica* (zgodna cura), *avion, papiruša*, (žena koja se ‘udaje za papire’); *automobili/ bembara, bendžo, merce, mečka, okonja, naudi*; *novac/ lova, keš; kerma, kermica, kec* (1 KM); *cvaja, cvancika* (20 KM), *cener, petak, high five, funfciga* (20 KM), *stožer, stotka, glava, joja* (100 KM), *fesić, feslija* (50 KM), *cigla* (hiljada).

6 Ibid.

7 pejor. njuška, gubica; usta (o osobama), Hrvatski jezični portal

8 1. anat. dio glave životinje s organima njuha; njuška; 2. žarg. a. pejor. ružno lice osobe b. antipatična, odbojna osoba, Hrvatski jezični portal

9 pejor. židov, Hrvatski jezični portal

10 cf. Imamović i Mujagić (2015: 150) za izraze *pitari, žabari, mohunjari*.

Zaključak

Način na koji percipiramo i reagiramo na svijet oko sebe ogleda se u upotrebi jezika; jezik nam omogućuje grupnu interakciju, iznošenje stavova, uvjerenja, i sl. Jezik mladih obiluje emocionalno obojenom leksikom ali i primjerima jezičnih promjena i jezične inovativnosti na svim jezičkim razinama. Mladi koriste specifičan leksički fond, prilagođavaju jezik svojim potrebama iskazujući grupnu pripadnost i solidarnost, te se na taj način formiraju identiteti u grupnoj komunikaciji.

Literatura

- Androutsopoulos, J. K. (1988). *Deutsche Jugendsprache. Untersuchungen zu ihren Strukturen und Funktionen*. Frankfurt: Peter Verlag.
- Augenstein, S. (1998). *Funktionen von Jugendsprache. Studien zu verschiedenen Gesprächstypen des Dialogs Jugendlicher mit Erwachsenen*. Tübingen: Niemeyer.
- Bahlo, N.; Becker, T., Kalkavan-Aydın, Z., Lotze, N., Marx, K., Schwarz, Ch. & Şimşek, Y. (2019). *Jugendsprache. Eine Einführung*. Stuttgart: J.B. Metzler Springer-Verlag.
- Bulić, H. (2023). „Žargon učenika bosanskohercegovačkih medresa“. *FLUMINENSIA*, 35(1): 153–169.
- Burger, H. (1998). *Phraseologie. Eine einfuhrung am Beispiel des deutschen*. Berlin: Erich Schmidt Verlag.
- Ćoralić, Z. (2009). *Hrana kao simbo u frazeologiji bosanskog i njemačkog jezika*. Bihać: Pedagoški fakultet.
- David, B. (1987). *Jugendsprache zwischen Tradition und Fortschritt*. Alsbach: Leuchtturm Verlag.
- Fleischer, W. (1997). *Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache*. Tübingen.
- Hagege, C. (2005). *Zaustaviti izumiranje jezika*. Zagreb: Disput.
- Henne, H. (1986). „Jugendliche und ihre Sprache. Darstellung. Materialien“. Kritik. Berlin: Walter de Gruyter&Co.
- Horvat Skelin, A. (2017). *O jeziku i identitetima hrvatskih adolescenata*. Zagreb: Srednja Evropa.
- Imamović, F. & Mujagić, M. (2015). „Urbani žargon mladih“. *PostScriptum* 6/7: 141–152.

- Mujagić, M. (2019). „O prednostima metode fokusne skupine“. *Lingvazin*, Magazin za jezik i književnost VII/1: 34–36.
- Neuland, E. (2018). *Jugendsprache. Eine Einführung*. Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag.
- Schlobinski, P.; Kohl, G.; Ludewigt, I. (1993). *Jugendsprache: Fiktion und Wirklichkeit*. Opladen: Westdeutscher Verlag.
- Sokolija, A. (2018). „Jezik i kulturni kontekst na primjerima iz žargona“. *Sarajevski filološki susreti 4: Zbornik radova* (knjiga 1), 166–181.
- Šehović, A. (2009) „Leksika razgovornoga bosanskog jezika“, u: Tanović, I., Halilović, S., Šehović, A. *Govor grada Sarajeva i razgovorni bosanski jezik*, Slavistički komitet, Sarajevo, str. 111–308.

Rječnici:

- Ćoralić, Z. & Midžić, S. (2012). *Bosanski frazeološki rječnik*. Bihać: Pedagoški fakultet.
- Filaković, S. (2008). Frazeologija u djelima Ivane Brlić- Mažuranić. In: *Život i škola*, časopis za teoriju i praksu 19: 37–64.
- Jahić, Dž. (2010). *Rječnik bosanskog jezika: tomovi I–V (A–LJ)*. Sarajevo: Bošnjačka asocijacija 33.
- Lukić, Z. (2006). *Bosanska sehara: poslovice, izreke i fraze u BiH*. Sarajevo: Šahinpašić.
- Matešić, J. (1988). *Hrvatsko-njemački frazeološki rječnik*. Zagreb – München: Nakladni zavod Matice hrvatske.
- Tanović, I. (2000). *Frazeologija bosanskoga jezika*. Zenica: Dom štampe.
- *Hrvatski jezični portal*, www.hjp.znanje.hr

On the Language of Youth in the City of Bihać

Abstract

This paper describes the linguistic creativity of the youth in the city of Bihać, which is reflected in the use of slang in everyday communication and depicts the attitudes and characteristics of the mentioned group. This non-standard lexis of the Bosnian language was collected by a survey of the student population. It has been established that the youth use emotional–expressive lexis to express attitudes, share experiences, and that this lexis of limited use is created to oppose the standard.

Keywords: *youth language, emotional–expressive lexis, creativity*

Adrese autorica:

Univerzitet u Bihaću

Pedagoški fakultet

zrinka_coralic@yahoo.com

mersina.mujagic@unbi.ba